

τύπ. γκριλιάγκος τοῦ Τουρκ. *giritlak* καὶ καρδιλάγκος. Εἰς τὴν ἰδιόμορφον προφορὰν τῶν Κουτσοβλαχ. α καὶ ι (φθόγγων κυμαινομένων διὰ τὸ ἑλληνικὸν οὖς, μεταξὺ τῶν α, ι, ου) ἢ τῶν ἀντιστοιχούντων Σλαβ. καὶ Τουρκ. φωνηέντων ὁφείλεται ἡ ποικιλία τῶν ἀρκτικῶν γκιτ-, γκαρ-, γκουρ- ἢ τῶν ἐνδιαμέσων -γκιλ-, -γκαλ-, -γκουλ. Ὁ τύπ. γκρικλιανός ἐκ τοῦ Βουλγαρ. *gruklan* = λάρυγξ.

1) Ἐπὶ ἀνθρώπων καὶ ζώων, ὁ λάρυγξ μετὰ τοῦ ἀμήλου τοῦ Ἀδάμ καὶ τῆς τραχείας ἐνθ' ἄν.: *Μέ ποιεῖ ὁ καρδιλάγκος μου Πελοπ. (Λακων.)* "Ανοιξε καλὰ τοῦ στόμα σ' ἴσα 'ς τὸν γκαρζ'λιάνον, νὰ βάλουν τοῦ σουφλάτου (= κινίνη) Μακεδ. (Σέρρ.) "Εἰς τέτοιον γκαρδιλάγκον οὐ Γληγόρ'ς π' καταπίν' ἀκέρια τ' ρόκα (τὰ στέλεχος τοῦ καρποῦ τοῦ ἀραβοσίτου μετὰ τῶν σπερμάτων) Στερελλ. (Ἀχαιο.) "Ψόφησ' ἡ γίδα. "Εφαῖ ἕνα βιλάν' μιγάλον κὶ τ'ς στάθ' κὶ 'ς τοῦ γκριλιάγκου "Ηπ. (Ζαγόρ.) Τὸν καρδιλάγκον τοὺν ρίχνουμι 'ς τὰ θρόα-κὶα κὶ τοὺν φένουμι κὶ τοὺν τρώμι Στερελλ. (Ἀκαρν.) "Ερ-ριπ' 'που τ'ν ἀρρώστια τοῦ καλόιρου! Πιτάχ' κὶ νὰ π'θαμὴ ὄξον οὐ γκαρκαλιλάγκους τ' Εὐβ. (Ἀκρ.) Θὰ σὶ πιάσων κὶ θὰ 'ς τοῦ στρίφου τοῦ γκαρκαλιλάγκου σ', διαουλόσπαρμα! αὐτόθ. Θὰ σοῦ κόφω τὸ γκαρντιλάνο! "Ηπ. (Καστανοχ.) Τὸν ἔπιακὶ ἀπὸ τοὺν γκαρζ'λιλάγκου νὰ τοὺν πνίξ' "Ηπ. Θὰ σὶ τσακώσων κὶ θὰ σὶ βγάλουν τοῦ γουρζ'λιάνου! Μακεδ. (Χαλκιδ.) || Φρ. Θὰ 'ς τοὺν φάη τοὺν γκαρντιλιλάγκου! (θὰ σὲ ἐκδικηθῇ) Θεσσ. (Δομοκ.) Τί σὶ μέλ'; ἄς κόψ' τοὺν καρδι-λιλάγκου τ'! (ἄς καταστραφῇ) Θεσσ. (Ἀργιθ.) "Εφαγα, ἦπια, ἢ τσ'λιὰ μ' γίνιτσι ἀβάρ' τσ' ἢ γριζλιάνουζ-ι-μ' δὲ βῆρι χαβάρ' (εἰρωνικῶς ἐπὶ ἀνθρώπου ἐγειρομένου ἐκ τῆς τραπέ-ζης χωρὶς νὰ χορτάσῃ) Μ. Ἀσία (Κυδων.) || Ἀσμ.

"Ἀσπρη πλάκα, δυὸ γαϊτάνια,
δυὸ φερίτες, δυὸ κουίτες,
ὁ τζουρνᾶς ὁ ταχταβέλης
ὁ γαργαλιάνος κὶ ὁ τούθανος

(παιγνιδῶς λεγόμενον ρυθμικῶς ὑπὸ τῆς μητρὸς εἰς τὸ τέκνον τῆς, ἐνῶ συγχρόνως αὐτὴ τοῦ ψαύει τὸ μέτωπον, τὰ φρύδια, τὰ μάτια, τοὺς βόθωνας, τὸ στόμα, τὴν γλῶσσαν, τὸν λάρυγγα καὶ τὴν κοιλίαν) Λευκ. Πβ. γκίτ-γκίτ. 2) Ἡ ἐπιγλωττὶς Θράκ. (Μάδυτ.) 3) Εἶδος στενολαίμου λα-γύνου, ἀπὸ τοῦ σχήματος Μακεδ. (Κοζ.) 4) Μεταφ., ὑψηλὸς καὶ ἀδύνατος ἄνθρωπος Μακεδ. (Βλάστ.)

"Η λ. καὶ ὡς ἐπών. ὑπὸ τὸν τύπ. Γκουγκουλιάν'ς Μακεδ. (Κάλιαν.)

γκίτ-γκίτ μόρ. Θράκ. (Αὐδήμ.) Μακεδ. (Βογτσ.) γκίτι-γκίτι Μακεδ. (Βογτσ.) Γήλοφ. Δασοχώρ. κ.ά.) Πελοπ. (Γαργαλ. "Ηλ. Μαργέλ. Παιδεμέν. κ.ά.)

Ἐκ τοῦ Ρουμαν. *git* = λαίμωξ.

Θωπευτικῶς, μόριον τὸ ὅποῖον ἐπαναλαμβάνουν αἱ μη-τέρες εἰς τὰ τέκνα των ψαύουσαι ἐλαφρῶς αὐτὰ διὰ τῶν χει-ρῶν εἰς διάφορα μέρη τοῦ σώματος ἀρχόμεναι ἐκ τῶν κάτω, τῆς κοιλίας π.χ., καὶ καταλήγουσαι εἰς τὸν λαίμονα διὰ γαρ-γαλισμοῦ. Ἀρχονται διὰ τινος ἁσματίου καὶ καταλήγουσι εἰς τὴν ἐπιφώνησιν ἐνθ' ἄν.: Ἀσμ.

Πάει ὁ κάβουρας νὰ πιῇ νερό
'ς τοῦ Γιωργούλη (π.χ.) τὸ λαιμό,
γκίτι-γκίτι, γκίτι

Γαργαλ.

Κάβουρας, κάβουρας πάει γιὰ νερό
καὶ 'ς τοῦ Δημητράκη τὸ λαιμό,
γκίτι-γκίτι γό

"Ηλ.

—Ποῦ πᾶς, ψιψικάζ', ποῦ πᾶς, γαιτιάζ';

—Πάγον νὰ φάγουν τοῦ Ἀινιάζ'!

γκίτι, γκίτι, γκίτι, γκίτι

Αὐδήμ.

γκλάβα ἢ, σύννηθ. γλάβα Α. Ρουμελ. (Στενήμαχ.) Ἀστυπ. Εὐβ. (Αὐλωνάρ.) "Ηπ. (Ἰωάν.) Κύθηρ. Λέσβ. Λήμν. Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Πελοπ. (Λακων. Ξηροκ.) Προπ. (Κύζ.) Σάμ. Στερελλ. (Εὐρυταν.) Τῆν. (Κτικ. Φαλατ.) κλάβα Κρήτ. Κύπρ. (Λεμεσ.) Πόντ. (Ἰνέπ.) Χίος (Καρδάμ. κ.ά.) γλάβα Πελοπ. (Μεσσην.)

Ἐκ τοῦ Σλαβ. *glava* = κεφαλή. Πβ. G. Meyer, Neugr. Stud., 2, 21.

1) Ἡ κεφαλὴ σύννηθ.: Θὰ σ' δώσουν καμμιὰ 'ς τ' γλάβα σ' Τῆν. (Φαλατ.) Γκλάβα ἔχεις μὰ δὲν ἔχεις καὶ μυαλό. Σίφν. "Ηπισι χάμου κ' ἤσπασι τ' γλάβα τ' Τῆν. || Ποίημ.

Ποτὲ μυαλό δὲν μπόρεσα

'ς τὴ γκλάβα του νὰ βάλω

Γ. Σουρῆς, Ρωμ. ἀρ. 289. Συνών. καὶ καλὸ, κεφαλὴ, κοῦτοῦκι, κοῦτρα, ξερό (εἰς λ. ξερός). β) Συν-εκδ., ὁ νοῦς συνήθως ὁ πείσμων καὶ δύσνους σύννηθ.: Τί λέει καὶ σένα ἢ γκλάβα σ'; (συνών. μετὰ φρ.: Τί λέει τὸ ξερό σου; Τί λές καὶ σὺ;) Εὐβ. (Ψαχν.) Δὲν ἔχ' γκλά-βα ντίπ ἢ θυγατέρα σ' ἢ τρανὴ Μακεδ. (Βρία) Εἶδα γλάβα 'ν' εὐτὴ βοῦ τὴν ἔχεις καὶ δὲν ἀκούς καθόλου; Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Τὰ πιδιά πρόπει νὰ πααίν'ν'ς τοῦ δάσκαλου γιὰ νὰ βάλ'ν γκλάβα Μακεδ. (Δεσκάτ.) || Φρ. Δὲν κόβει-κατεβάζει-παίρ-νει ἢ γκλάβα του (= δὲν ἐννοεῖ εὐκόλως) σύννηθ. Συνών. φρ. δὲν κόβει τὸ ξερό τοῦ! Δὲν τὸ χωράει ἢ γκλάβα μου ἐνιχ. Κάνε ὅ,τι κόφη ἢ γκλάβα σου Βιθυν. (Παλλαδάρ.) Τί χοντρὴ γκλάβα ποῦ 'χεις! (ἐπὶ δύσνου) Εὐβ. (Κάρυστ.) Μεγά-λη γκλάβα! (συνών. μετὰ τὴν προηγουμ.) Λεξ. Ἐγ-γυρῶζει ἢ γκλάβα σου μὲ κανέναν τρόπο! (ἐπὶ πείσμονος ἀνθρώπου) συνών. μετὰ φρ. ἀγύριστο κεφαλὴ - δὲν γυρί-ζει τὸ ξερό τοῦ Εὐβ. (Κουρ.) Ποῦ τ' βάς τ' γλάβα; (πῶς συμπεριφέρεσαι τόσον ἀνοήτως;) Μ. Ἀσία (Κυδων.) Καθένας μὲ τὴ γκλάβα του (= ἕκαστος σκέπτεται καὶ ἐνεργεῖ συμφώνως πρὸς τὰς προσωπικὰς τοῦ ἀντιλήψεις) Πελοπ. (Δημητσάν.) Συνών. κόκα, κοῦτρα, μυαλό, ξερό (εἰς λ. ξερός). 2) Ἀσθένεια τοῦ ἐγκεφάλου, παραφροσύνη Πελοπ. (Ἀρχαδ. Γορτυν.): Τοῦ 'ρθε γκλάβα Γορτυν. Νὰ σοῦ 'ρθη γκλάβα! (ἀρὰ) Ἀρχαδ. Νά! Κακὴ γκλάβα νὰ σοῦ 'ρθη! (ὁμοίως) Γορτυν. Συνών. ζοῦρα, λόξα, τρέλλα.

γκλαβανή ἢ, Ἀνάφ. Εὐβ. (Κουρ.) "Ηπ. (Ἀρτοπ. Ζαγόρ. Κόνιτς. Κουκούλ. Κρυοπ. Μέγα Περιστ. Μελιγγ. Ξηροβούν. Πωγών. Σχωρ. Φιλιάτ.) Θεσσ. (Ἀετόλοφ. Βαθύρρ. Δομοκ. Ναρθάκ. Νερόμυλ. Συκκιν. Τσαγκαρ.) Θράκ. (Μαρών. Σου-φλ.) Ἰκαρ. Ἰων. (Βουρλ.) Μακεδ. (Βελβ. Βέρ. Βλάστ. Βογτσ. Βόιον Βρία Γαλατ. Γήλοφ. Γρεβεν. Δεσκάτ. Δρυμ. Ἐράτυρ. Καστορ. Κοζ. Λαγκαδ. Μοσχοπόταμ. Πεντάπολ. Πόρ. Ρη-τίν. Ρυάκ. Σέρρ. Σιάτ.) Νάξ. (Καλόξ.) Νίσυρ. Πάτμ. Προπ. (Κύζ. Πάνορμ.) Σκυρ. Στερελλ. (Αἰτωλ. Ἀκαρν.) Καλο-σκοπ. Ὀρχομεν. Φθιώτ. Φωκ.) Σύρ. — Λεξ. Πρω. Δημητρ. γλαβανή Α. Ρουμελ. (Σωζόπ. Στενήμαχ. Φιλιππούπ.) Ἀ-νάφ. Εὐβ. (Ἀγία Ἀνν. Αἰδηψ. Στεν. Στρόπον. Ψαχν.) "Ηπ. (Ἰωάν.) Θεσσ. (Καλαμπάκ. κ.ά.) Θήρ. Θράκ. (Μάδυτ.) Κέως Μακεδ. (Ἀρν. Χαλκιδ. κ.ά.) Μέγαρ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Σάμ. Στερελλ. (Γραν. κ.ά.) ἀγλαβανή Ἀστυπ. Κῶς γκλά-βανη "Ηπ. (Δερβίτσ.) γλαανή Κῶς ἀγλαανή Κῶς (Πυλ.)

